

GÖRENCE

AYLIK E-DERGİ

SANAT VE FELSEFE İLE
DÜŞÜNMEK

- Fotoğraf
- Sinema
- Müzik
- Şiir
- Mitoloji
- Tarih
- Video
- Sergiler
- Haberler

SAYI 18

Şubat 2024

GÖRENCE E-DERĞİ

Genel Yayın Yönetmeni

PROF. DR. SALİH FEHMİ KATIRCIOĞLU

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

DR. ECZ. YELDA AKILLIGÖZ

Düzeltili

DR. ECZ. YELDA AKILLIGÖZ

Sayfa Tasarım / Dizgi

DR. ECZ. YELDA AKILLIGÖZ

Yayın, Yönetim ve Yazışma Adresi

Tel : +90 5469383878

E-posta : soyutfoto@gmail.com

Web Site : www.imgezen.com

GÖRENCE E-Dergi, sanal ortamda aylık olarak yayımlanmaktadır. Dergi, Basın-Yayın yasalarına uyar.

GÖRENCE E-Dergi'de yer alan yazı, görsel ve sesli içerikten sahipleri sorumludur.

Her hakkı saklıdır. Bu Dergide yer alan içeriğin tümü veya bir bölümü, izin alınmadan ve kaynak gösterilmeden çeviri ya da orijinal haliyle yayımlanamaz.

Dizgi Tarihi : 05.02.2024

Kapak fotoğrafı, Prof. Dr. Salih Fehmi Katircioğlu'na aittir.

www.imgezen.com

GÖRENCE E-DERĞİ

İÇİNDEKİLER

04

ÖN SÖZ

05

A M E N T İ

Prof. Dr. Salih Fehmi Katircioğlu

09

G E N E S İ S (O L U Ş)

Dr. Ecz. Yelda (Akçoş) Akıllıgöz

16

D E M O K R A S İ V E İ N S A N H A K L A R I

Uzm. Ömer Acet

18

"G E Ç İ M D E R D İ " A D L İ F O T O Ğ R A F I N
H İ K A Y E S İ*Fatma Gökmen*

20

"S E R Ü V E N " F O T O Ğ R A F S E R G İ S İ

M. Özcan Taras

30

G R A F İ K F O T O Ğ R A F L A R

Filiz Köprülü

34

"K E L E B E K L E R " F O T O Ğ R A F P O R T F O L Y O S U

Gamze Ceyhan

40

"S U V E M A N D A L A R " F O T O Ğ R A F P O R T F O L Y O S U

Nesrin Ateş

46

"V O L E N D A M P E N C E R E L E R İ " F O T O Ğ R A F P O R T F O L Y O S U

Özlem Dilek

51

M U S T A F A K E M A L A T A T Ü R K R E S İ M L E R İ

Neşe Lüleç

56

R E S İ M - S E R A M İ K - M O Z A İ K Ç A L İ Ş M A L A R I

Neriman Alpagut

61

Y A Z I / Ş İ İ R

*Banu Duman**Nihal Mavi**Fazilet Kırtay**Prof. Dr. S.Fehmi Katircioğlu**Hasan Atabaş**Ulviye Kara Akçoş**Işıl Boyacıoğlu**Turhan KA.**Mine Dönmez Ölçer**Zeliha Altındal**Dr. Murat Aydın*

74

D E R Ğ İ , K İ T A P , Y A Z A R
A N K A R A ' D A S A N A T*Yüks. Mim. Ali Kural**Prof. Dr. Deniz Çalış Kural**David Sundberg**Prof. Dr. Behçet Kemal Yeşilbursa**Prof. Dr. Serdar Öztürk**Dr. Ecz. Yelda Akıllıgöz*

75

S A N A T D Ü N Y A S I

ÖN SÖZ

Değerli fotoğraf dostları,

Yeni bir çağın eşiğinde, görselliğin insanı zorladığı bir dünyada, gözlerimiz insanoğlunun yaşayacağı tüm psikososyo-ekonomik sorunların temelinde, fotoğrafçının çözmesi gereken temel sorunlar bulunmaktadır. Sayısal bilimin belirlediği yaşam alanımız içinde algoritmik düzenlemeler yaşantımızı düzenlemekte, bireyler ve özellikle fotoğraf sanatçıları algoritmik algıyla gelişen görüntülerin eşliğinde görüntü üretmektedir. Temel kavramlarda insanı belirleyen esas unsurlardan yoksun görüntüler derinliği olmayan matematiksel estetik ürünü görüntülerle yaşamımızı şekillendirmektedir. Kısaca belirtmemiz gerekirse sanatçı, makinenin ve bilgisayarın kendisine sağladığı olanakları kendinden katmadan kullanmakta ve bir sanat alanı oluşturmaktadır. Bu şekilde oluşan görüntüler doğallıktan giderek kopan insanın psikolojik algısını da yüzeyselleştirmektedir. Kameranın ve bilgisayarın olanakları insan zekasının önüne geçtikçe yapay zeka, değer üretmeyen insanların gözünde değer üretmekte ve bir yanılısamarlar dünyası süregelmektedir. Bu süreç, fotoğraf toplumunu da olumsuz etkileyen bir süreçtir. Bu süreci önlemenin en iyi yolu analog teknolojilerin ön planda olduğu ve bireysel yaratıların bilgisayardan önde olduğu bir yaşam ve sanat alanını benimsemektir. Bu sanat alanı insan değerlerinin derinleşmesine ve sanatın algıyla birlikte anlam kazanmasına zemin hazırlayan önemli bir süreci anlatmaktadır.

İnsan ilişkilerinin ve kalabalığın hızla arttığı bir ortamda geride kalan yetersiz insan algısı insanın temel içgüdülerini harekete geçirip saldırganlığını ve yıkıcılığını artırmaktadır. Bu yıkıcılık bir kısır döngü gibi herkesi etkilemekte ve değişik derecede şiddet sarmalı toplumu sarmaktadır. Ekonomik koşulların kötüleşmesi, sayısal teknolojilerin bu kısıtlı koşullara rağmen ivme alması insanın yetersiz içgüdüleriyle korunma dürtüsünü harekete geçirerek yalnızca kendisine yetecek değerlere sahip olmasına neden olmaktadır. Bu değerlerle yüzeyleşen algılar yalnızca nöral ağların belirlediği hazları aramaktadır. Sonuçta sanat dünyası ilkel içgüdülerle birlikte yaşamın gerisinde bir önceki yüzyılın yarattığı değerlerden uzakta, insanın kendi yok oluşunu yaratarak gelecek yüzyıla insanı belirleyen temel değerlerden, duyuntan (vicdan), sezgiden yoksun gelişkin sanatın olmadığı bir gelecek yaratmaktadır.

Fotoğraf sanatçısına düşen görev, yukarıda kısaca özetlenen sorunları görmek ve bu sorunların ışığında yeni görsel alanlar yaratmak olmalıdır. Teknoloji ile başat giden sanat algısı insan algısını geriletip sanatsal duyumdan yoksun bırakmaktadır.

Olmamasını dilediğimiz acı olayların bu sene de cereyan ettiği ulusal birliğimizi tehdit eden nedenleri algılayıp bireysel, toplumsal ve sanatsal algımızı bu koşullar ışığında kurgulamalıyız.

Güzel günler dileklerimizle.

Prof. Dr. Salih Fehmi KATIRCIOĞLU*

AMENTİ

CAmentî, Antik Mısır tradisyonlarında ölüm olayı ile bedenlerini terk eden ruhların çeşitli ölüm-ötesi hallerini ve öte-âlem anlamını içeren bir terim olup, eski Mısır yazısında ünlü (sesli) harfler kullanılmadığından günümüzde Amentet, Amentit biçiminde ve diğer farklı biçimlerde de yazılmaktadır.

Amenti hakkında bilgi veren en önemli kaynak Mısır Ölüler Kitabı adıyla bilinir. Bu kitapta, ölüm olayı ile bedenlerini terk eden ruhların geçirecekleri serüven ve geçirebilecekleri aşamalar, genellikle sembollere bürünmüş bir biçimde ifade edilmektedir. Antik Mısır tradisyonunda, birçok tradisyonunda da görüldüğü ölenlerin öte-aleme göçüşü bir kayık yolculuğu yapmasıyla simgelenir. Semavi kayıkların tasvir edildiği süptil okyanusa Nun'dur (Nun'un tüm kozmozda mevcut olduğu ileri sürülen "esîrî okyanus"u ifade ettiği

<https://tr.wikipedia.org/wiki/Amenti>

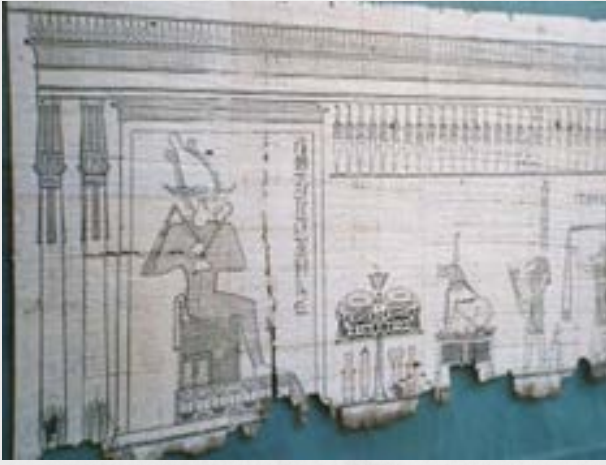
düşünülmektedir). Mısır tasvirlerinde psikostazi (ölüm olayı ile bedenini terk eden varlıkların yargılanması) için "hakikat salonu"na gelen varlıkların, içinde merdiven olan bir kayıkla geldikleri görülmektedir. Kayık Antik Mısır anlayışında bazen yaşamın bir halinden diğerine geçişi, bazen de görünmeyen alemdeki bir tesir akımı içinde bulunduğunu, bir hareket halinde bulunduğunu, yolculuğu temsil eder. (Fakat Antik Mısır'da yıldızların konum ve hareketleri gösterilirken, onlar da kayık içinde resmedilirler.) Ölenlerin ruhlarını yeryüzü ile öte-âlemi ayıran karanlık sulardan kayıkla geçirip öte yakaya taşıyan dümenci kimi zaman Khu-en-ua, kimi zaman Horus olarak yazılır. Yargılanma aşamasını başarıyla atlatanların binebileceği Ra'nın kayığının dümeninde ise, Ani papirüsüne göre Horus vardır.

*Kardiyo Vasküler Cerrahi / Dr. Hititolog soyut@gmail.com

Öte-alem serüveni ve varlıkların ruhsal gelişim düzeylerine göre yaşayabilecekleri aşama ve olaylar Mısır Ölüler Kitabı'nda sembolik ifadelerle, kısaca şöyle anlatılır:

Yargılanma

Her ölene Osiris'in huzurunda konuşabilmesi için ağzı geri verilir ve ölü Osiris'in, 42 ilahın huzuruna çıkar. Ölüye yeryüzünde yaşarken yapmış olduklarını bilmesi için, belleği ve anımsama yetisi geri verilir. Psikostazi denilen hesaplaşma ya da yargılanma sonunda, ölü, kötü şeylerin anısını ağzından ifrazat olarak dışarıya atar.

Mısır Ölüler Kitabı'nın bir papirüsünde psikostaziye başkanlık eden Osiris
<https://tr.wikipedia.org/wiki/Amenti>

Öte-alemin ışıklı tarafı

Ölü, bu aşamayı atlatabildiği takdirde, göksel sular üzerinde hakimiyet kurma olanağını edinir. Artık o alemde arzuladığı her dönüşümü gerçekleştirebilmektedir. Kutsal göllerde arınıp rahatlatıcı sular bölgesinden dilediğince su içer. Gerekirse yeniden yeryüzünde

doğabilir. Arınmış bazı ölümlere de “Ra'nın kayığı”nda yer alma olanağı tanınır. Hatta, ruhsal gelişim düzeyi yüksek kimi arınmış ölümler Horus'la özdeşleşebilir ve Osiris'in maiyetindekilerden biri olabilirler. Bu ölümler ışığa dönüşürler ki, Nefer-Tem ile özdeşleşenler Sirius yıldızının “yüce kapısı”na ulaşabilirler. İsis'in kudretinden alan ölümlerin bir eli Göğe, bir eli de Yer'e doğru açık olur.

Öte-alemin karanlık tarafı

Amenti'nin bu olumlu halleri ya da yüksek ortamlarının yanı sıra olumsuz halleri ya da dehşetli ortamları da vardır. Öte-alemden ıstırap çekme haline ve öte-âlemin, ruhsal gelişim düzeyi geri varlıkların bulunduğu ortamlarına Tuat adı verilir. Tuat'ta ölümlerin karanlık bölgelerden ışıklı bölgelere kayıkla geçirildiği bir ırmak akar.

Psikostazi ya da psikostasya, Antik Mısır geleneğindeki bir kavramdır

Etimoloji

Terim psikhe (yaşamsal unsur, nefes, süptil beden) ve statis (tartılma) sözcüklerinden türetilmiştir. Ölüm olayı ile bedenini terk edenlerin yargılanması olan psikostaziye, ölümden sonraki vicdani hesaplaşma olgusunun sembolik öğelerle anlatımı da denilebilir.

İnanç

Antik Mısır metinlerine göre, her ölü için söz konusu olacak “tartılma”, ilahe Maat’ın "hakikat salonu" denilen salonunda gerçekleşir. Yeraltı âleminin sorumlusu ve Ra’nın gözü sayılan Maat’ın hiyeroglifi “hakikat, adalet ve doğruluğu” simgeleyen tüydür.

Mısır Ölüler Kitabı'nda ve Antik Mısır metinlerinde Psikostazi, özetle, şöyle açıklanır:

Ölü, “ka”sıyla (perispri) Osiris’in önüne, 42 ilahın huzuruna çıkar. Ezoterik kaynaklara ve sembolizm verilerine göre, bu 42 ilah,

Psikostazi

<https://tr.wikipedia.org/wiki/Psikostazi>

Osiris dinindeki “öldürmeyeceksin, ağlatmayacaksın! vb.” şeklinde belirtilen 42 kuralın somutlaştırılmış, kişileştirilmiş halleridir ki, burada, kişinin yeryüzünde yaşarken İlâhî Yasalar’ın gereklerine uyup uymamış olması irdelenir. 13 Eylül 2006 tarihinde Wayback Machine sitesinde arşivlendi.

Ölümler Kitabı’na göre, bir süre sonra, yeryüzünde yaşarken yapmış olduklarını görebilmesi için, ölüye hafızası ve anımsama yetisi geri verilir ve tartılma başlar. Bu tartılma ve yargılanma sahnesi Mısır resimlerinde, bir kefesinde ölünün kalbi, diğer kefesinde bir tüyün bulunduğu terazi ile temsil edilir. Bu tüy ve kalp sembolizminde tüy sembolü hemen hemen tüm tradisyonlarda olduğu gibi, hakikat, adalet ve doğruluğu simgeler, kalp ise dünyada yaşarken tüm yaptıklarını gözünden kaçırmamış olan manevi tanığı vicdani simgeler. Mısır hiyeroglif yazısında kalp, ters üçgen biçimli bir vazoyla ifade edilir; "hakikat"ın hiyeroglifi ise tüydür.

Ölü, yeryüzünde yaşarken hangi fiilleri işlediğini ve hangi kuralları çiğnemediğini bir bir sayar.

Kalp, yani vicdan Antik Mısır metinlerinde Horus’un sesinin duyulduğu yer olarak belirtilir. Birçok Antik Mısır metninde rastlanan “bir insanın kalbi onun bireysel ilahıdır” (Viyana Müzesi) ve “ey kalbimdeki Tanrı” şeklindeki

ifadelerden de anlaşılacağı gibi, vicdan, tanık olmasının yanı sıra, kendisine hesap soracak olandır. Yani ölüyü yargılayacak olan, kendi içindeki ilahtır; kendi vicdanıdır. Bunu simgelemek üzere, mumyaların içinde bırakılan tek iç organ kalpti (“ab”). Antik Mısır inisiyasyonunda eğitim görmüş olduğu ileri sürülen Platon, bu aşamayı varlığın kendi kendini yargılaması olarak kabul eder.

Ölüler Kitabına göre, bu yargılanma sonunda, ölü, kötü şeylerin anısını ağzından ifrazat olarak dışarıya atar. Bir diğer Mısır metnine göre ise, yargılanma sonucunda günahkar çıkan ölüler timsah başlı Ammait (Ammit) tarafından yenirler. Bu “ölü yiyiciler” sembolizmi Tibet Ölüler Kitabında ve eski İran tradisyonlarında da bulunmaktadır.

Mısır Ölüler Kitabına göre, daha sonra ölülerden bazıları kısa süre sonra tekrar yeryüzünde doğarlar; bazıları ise “büyük ışığa” doğru çekilirler, kendilerine bir süre rehberlik yapıldıktan sonra Osiris’in uygun görmesi halinde onlar da tekrar yeryüzünde doğarlar.

Antik Mısır’ın psikostazi kavramının bir benzerine, vaktiyle Harran Ovası’nda yaşamış bulunan Sâbiîler’de rastlanır. Psikostazideki terazi bu tradisyonda Abatur’un terazisi olarak adlandırılır (Abatur’un eski Mısır’daki çakal başlı Anubis’in bir versiyonu olduğu ileri sürülür).

Kaynakça

- <https://tr.wikipedia.org/wiki/Amenti>
- <https://tr.wikipedia.org/wiki/Psikostazi>

Yelda AKILLIGÖZ*

GENESİS (OLUŞ)

Latince “Genesis”, doğum demektir. Yunancada “doğuş, varlığa geliş, tözsel değişme”, Türkçede ise; mahsul, nesil, doğum günü, kıran, Kitab-ı Tekvin, Tevrat anlamlarına gelmektedir (Akderin, 2018:236; Çankı, 2021:147, Peters, 2004:123). Osmanlıcada “Kevn” olarak ifade edilmekte olup; sayruret, tekevvün demektir (Peters, 2004:123). Var olmak, vücut, mevcudatın heyet-i mecmuası anlamlarına gelmektedir (Nazima & Reşad, 2018:209). Tıp alanında, köken, yaratılış anlamındadır ve son ek olarak üreme, türeme manasında kullanılmaktadır (Aydoğan ve Aydoğan, 2013:373). 1952’de Yunancası, Türkçe imla ile Genez olarak kabul edilerek; “Genèse” (Oluş) sözcüğü, felsefe terimlerine eklenmiştir. İngilizce, Fransızca ve Almancada “Genesis” olarak kullanılmaktadır. Öz Türkçede olum, oluş anlamlarına gelmektedir (Çankı, 2021:147,148). Kökeninin, Yunan söylencelerine dayandığı bilinmektedir (Frolov, 1991:186).

İnsanın, varlığını sorgulamaya başlamasıyla birlikte; arkhe kavramı araştırılmaya başlanmış ve kainatın oluşumu konusunda çokluğun düzeni üzerinde durulmuştur. Arkhe problemi üzerinde duran doğa filozofları, Thales, Anaksimandros, Anaksimenes’tir. Bu düşünürler, arkhe problemini, doğal nedenlerle açıklamışlardır (Külcü, 2016).

Presokratik dönemde, doğuş ve var olmaya başlayış kavramları bir arada kullanılmıştır. Genesis sözcüğü ise; doğuş sürecinden daha fazla anlam ifade etmiştir. Bu sözcüğün ilk defa Simplikios tarafından kullanıldığı düşünülmektedir. Bu dönemde, değişimin nasıl meydana geldiği, tözlerin nasıl

*Dr. Ecz. / Felsefeci / Fotoğrafçı yelosca@gmail.com

birbirine dönüştüğü üzerinde fikirler ortaya konmuştur (Peters, 2004:124). Genesisin doğa bilimlerinde kullanılışı, Thales, Herakleitos, Kant ve Hegel tarafından gerçekleştirilmiştir. Kant-Laplace'ın "Kozmogoni Varsayımı" ve Darwin'in "Evrimsel Teorisi" bunlardan bazılarıdır (Frolov, 1991:186). Herakleitos'un oluş felsefesi zaman içinde Marks-Engels'a kadar uzanmıştır (Hançerlioğlu, 1976-1980:212). Marks'a göre genesis, eskiden yeni oluşumunda gerekliliklerin ve bu vesileyle yeni bir nesne ya da fenomenin ortaya çıkması durumudur (Frolov, 1991:186).

Oluş felsefesinde, karşıtlıkların kaynaşması, bu kaynaşmanın kuvveti oluşturması ve doğan hareket sonucu bütün varlıkların ortaya çıkması söz konusudur. Sonsuz oluşta sonsuz var oluş mevcuttur. Bu akış içinde değişmeden aynı kalan bir şey de söz konusudur (Gökberk, 1961:63; Kranz, 1984:58). Bu aynılığın Schiller'de ifadesi, "Her şey sonsuz olarak donup değişse de, durgun bir ruh yerindedir bu değişimde" şeklindedir (Kranz, 1984:58).

Düşünürlerin ifade ettiği arkheye göre; değişim şekli de farklılık göstermektedir. Arkheyi sınırsız bir töz olan apeiron olarak kabul eden Anaksimandros'ta, algılanabilen şeylerin genesis için, ayrışma zamanına ihtiyaç vardır (Peters, 2004:124). Permanides için ise; var olmayan bir şeyden doğuş olamaz. Böylece değişim ve algıyı reddeder. Ona göre mutlak genesis yoktur. Permanides ve Ksenophanes, hareketi reddederken; evreni tek, yaratılmamış olarak düşünürken; Leukippos, sayısız, sürekli hareket halinde bulunan atomlardan ve nesneleredeki oluştan söz etmiştir. Hareket için boşluk gereklidir. Boşluk, var olmayandır. Ancak atomlar boşlukta hareket halindedir ve var olanlar, atomların bir araya gelmesi sonucu oluşur, doğuş bu şekilde meydana gelir (Kranz, 1984:163-164). Anaksagoras'da "Her şeyde her şeyden parça vardır", hiçten hiç çıkması mümkündür. Genesis, var olan bir maddeden ayrışma ya da toplama yoluyla gerçekleşir ve bileşenleri oluşturan şeyler, algılanabilir değildir, sonsuz sayıdadır (Peters, 2004:125). Empedokles'in doğal bileşik cisimleri ve Anaksagoras'ın tohumları, karışımı meydana getirenler arasında yer almaktadır. Bu karışım, Permanides'de hareketsiz halde iken; Empedokles'te hareket, nous tarafından sağlanmaktadır. Ayrışmayı meydana getiren ise; hareketin hızıdır. Epikür düşüncesinde ise; atomların bir araya gelmesi esnasında oluşup; meydana gelen yoğunluğun dışarı aktarılmasıyla maddenin 3 hali söz konusu olmaktadır. Ruhun beden içerisinde kapalı kalması da bu şekilde açıklanmaktadır. Çünkü bazı cisimler, atomların, farklı özellikte atomlardan oluşmuş bir kılıf içinde yer almaktadır (Peters, 2004:126). Sofistler, Herakleitos ve Parmenides gibi değil; 18. yy. düşünürleri gibi hareket ederler.

“Empirik-genetik olarak, gerçeğe bakarak” genesis kavramını incelemeye çalışırlar (Gökberk, 1961:329).

Sokrates için genesis sorunsalı, “Phaidon” adlı eserde yer almaktadır. Kebes ile yaptığı diyalogda, Sokrates, “Bazılarının dediği gibi sıcak ve soğğun katıştığı bir çeşit kükremeden mi canlı varlıklar vücuda gelirler, yoksa düşünmeyi, havayı veya ateşi kan mı vücuda getirir? Yoksa bu öğelerin hiç biri değil de; işitme, görme ve koklama duyumunu sağlayan beyin mi?” demektedir (Platon, 1989:86-96b). Platon’a göre genesis, “Hep var olma halinde bulunan ve hiçbir zaman var olmayan” anlamındadır (Hançerlioğlu, 1976-1980:212). Platon’da varlık, episteme olan hakiki bilginin konusunu oluşturmaktadır. Genesisden ise; doksa olan kanıdan daha fazla bilgi elde edilemez. Phaidon’da pay alma konusunu takiben; Timaios adlı eserinde, kosmos aisthetos kavramına yönelir (Peters, 2004:127). Phaidon’daki açıklamaları, idelerin içkinliğine dayanmaktadır (Platon, 1989:2020:106-105b). İdeler, genesis ile var olmazlar. Onlar, bir formun, kendi zıttıyla yer değiştirmesi sonucu oluşmaktadırlar (Platon,1989:103-103c). Vara gelişin ana kucağı olarak söz ettiği kundak kavramı, Timaios’ta yer almaktadır (Platon, 2020:60-49). Empedokles tarafından ifade edilen 4 cismin ideleri var olsa da; sürekli değişim halinde olduklarından sadece niteliklerdir (Platon, 2020:61-49,52). Böylece, Permanides’in toplama ve karışma teorisini reddederek; genesisin içerisinde olup bittiği ve yarı varlık olan kundak olduğunu ifade eder (Platon, 2020:63-51). Böylece, ouranos öncesi, kosmostan evvelki genesisite (Platon, 2020:65-52,53), “...başlangıçsız ve sonsuz, içine herhangi bir yabancı nesne almayan, kendisi de başka bir yere girmeyen, görülmeyen, farklı duyu organlarıyla hissedilmeyen ve sadece kavramayla anlalılabilecek olan farklı ve değişmeyen biçimler...” (Platon, 2020:62-52)ortaya çıkar. Daha sonra nous, toprak, hava, ateş ve su ile duyulur dünyada khaosun düzenlenmesini sağlar (Platon, 2020:66-53). Aristoteles bundan hareketle Pisagorasçılığı vurgulayarak; atomculuğa gönderme yapar. Pisagoras, çizgilere, noktalara indirgendiğini ifade etmektedir (Peters, 2004:128; Platon, 2020:66,67-54,55). Aristoteles, Platon’un düşüncesiniden etkilense de karşı çıkmış ve her şeyin kendinden oluştuğunu, indirgenemeyeceğini, döngü içinde birbirine dönüşüp değiştiğini ifade etmiştir (Peters, 2004:128,129). Genesis vardır ve Permanides’te ifade edilen mutlak yokuğu değil; görelî yoksunluğu içermektedir. Ayrıca toplama olayı da gerçek genesis değildir. Genesis, değişimlerin karşısında yer almaktadır. Genesisden önce kinesis (taşınma, devrinme, yer değiştirme) gerçekleşmektedir. Kinesis, elliptik harekete sahip güneşin (Helios) hareketidir. Bu da ilk harekete; yani hareketsiz olup;

hareket ettirene gönderme yapmaktadır. Genesiste, etken ve edilgen olma durumları söz konusudur. Epikuros için gerçek genesis söz konusu değildir. Stoacılar ise; Aristoteles'in fikirlerini benimser. Yalnız, ilk madde olan ateşi, Aristoteles gibi nitelikler kümesi olarak değil; sıcaklığın kendisi olarak tanımlarlar. Stoacılar, her şeyi cisme indirgerler. Bunu, "Cisimler arası nüfuz edilebilirlik" teorisi ile açıklayarak; atomculardan farklı düşünürler. Ruh-beden ilişkisi için bu teoriden yararlanırlar. Bir karışımda bulunan bileşenlerin, kendi özelliklerini kaybetmeden; birbirlerinin içine nüfuz ettiği görüşünü benimserler (Peters, 2004:130). Harmonia, kavramı, "karşıtların harmanı, uyum, uyuşum" anlamına gelmektedir. Bu kavram, Platon tarafından psükhe (Lat. nefes, ruh, hayat) (Peters, 2004:31) teorisi için kullanılmış (Platon, 1989:64,65-86b,c,d); Sokrates tarafından reddedilmiş (Platon, 1989:75-85-91c-95e), Aristoteles tarafından karşıtların harmanı olarak anlatılmıştır (Peters, 2004:136). Kinesis, sözcük anlamıyla hareket, devinim, değişme anlamlarına gelmektedir. Antik Yunan filozofları tarafından kullanılmıştır (Peters, 2004:191). Permanides tarafından boşluğun reddedilişiyle birlikte hareket olgusu da imkansız hale gelmiştir. Anaksagoras'da kinesişi açıklayan dış güç; nous iken; Empedokles'de sevgi ve kavga olarak ifade edilmiştir. Demokritos, öncesiz ve sonsuz hareketten bahsetmiş (Peters, 2004:193,194); dolu ve boş kavramlarından hareket etmiş (Kranz, 1984:164), Epikuros, atomların hareketi sonucu cisimlerin oluştuğu belirtilmiştir. Platon'da kinesis bir ideadır. Aristoteles'in kinesis fikrine benzerlik gösterir. Aristoteles'in on hareketi de kinesis ideası değildir. Ancak Platon için onuncusu, ruh ideasıdır (Peters, 2004:193,194). Phthora, vara geliş olan genesisin, bağlaştığı olup; kinesis sürecinin sonudur, yoğagidiş, bozuluş, çöküştür. Permanides'te varlık kavramında ve Platon'un ideleri gibi kinesişi olmayan varlıklarda, genesis ve phthora yoktur (Peters, 2004:297). Genèse, Aristoteles'te önemli bir kavramdır. Diğer düşünürler için de önem arz etmektedir. 4 unsur olan su, hava, ateş ve toprak; bir yandan var olurken diğer yandan yok olmaktadır. Unsurların birbirine 3'er kere dönüşümü itibariyle; toplamda 12 değişim söz konusu olmaktadır. Bu dönüşümde herhangi bir aracı yoktur. Toprağın suya, suyun havaya dönüşümü veya tersi, havanın ateşe dönüşümü veya tersi, toprağın havaya, suyun ateşe dönüşümü veya tersi, toprağın ateşe dönüşümü veya tersi söz konusudur (Çankı, 2021:148). Aristoteles'de gelişme anlamına gelen genesis (Hançerlioğlu, 1976-1980:212), tözler arası değişime, mutlak olageliş olarak ifade edilmektedir (Peters, 2004:124). Aristoteles'te her phthoranın yeni bir genesis olması nedeniyle; genesis her daim vardır (Peters, 2004:298). Ne kadar varlık kategorisi mevcutsa

o kadar da hareket söz konusudur (Ökten, 2007:377,378-1052a,b). Oluş her zaman mutlak olmayandan yani varlıktan başlar (Ökten, 2007:162-317b). Mutlak oluş gibi kısmi oluş da sürekli dir. Bunun nedeni; sürekli olarak hareket eden ve hareketsiz olan şeydir. Hareketli olan, diğerlerini de hareket ettirmektedir (Ökten, 2007:163-318a). Bu hareket, var oluş ve yok oluş ile değişim meydana gelmektedir. Duyulur maddede olan değişime oluş, görünmeyen maddede olan değişime yok oluş denmektedir (Ökten, 2007:165-318b). Töz olmayanlarda mutlak oluş söz konusu değildir; ancak bütün kategorilerin yalın olarak oluşundan bahsedilir (Ökten, 2007:166-319a).

İslam felsefesinde, Ebû Bekir Râzî, oluş süreci için Tanrı, külli nefis, mekan, mutlak madde ve zaman prensiplerinden bahseder. İlk madde boşluk nedeniyle ayrılan parça veya atomlardan oluşmuştur. Atomların belli bir formu yoktur, hacimleri vardır mekanda yer kaplarlar. Nefis ise; cisim değildir, mekanda yer kaplamaz. Canlı cevher olup; Tanrı'nın kainatı meydana getirmesinde rol oynamıştır (Külcü, 2016). Önceden zaman ve mekan ötesinde yer alan Tanrı ve nefis, sonradan maddeye maruz kalmıştır. Bu oluşumda boş alan söz konusu olmuştur. Düzensiz bir hareket başlayarak kaos meydana gelmiştir (Adamson ve Taylor, 2007).

Avrupa'da 16. ve 17. yy.da, Batlamyus, kainatın merkezinde Dünyanın yer aldığını söylerken (Yıldırım, 2019); Kopernik, Kepler ve Galileo ise; merkezde Güneşin yer aldığını ileri sürmüşlerdir (Özsoy, 2015).

John Dalton, 18.yy.da modern atom teorisinden bahsetmiştir. Atomla element arasında bağ kurarak; elementlerin atomlardan oluştuğunu ifade etmiştir. Atomların bir araya gelmesiyle moleküller oluşmaktadır. Joseph John Thomson, atomun içinde negatif yüklü elektronların bulunduğunu göstermiştir. Rutherford ise; atomun kütesinin, pozitif yük taşıyan çekirdekte olduğunu ifade etmiştir.

Günümüzde modern atom modeli kabul edilmektedir (Akyol, 2009). Bu modelde, çekirdek kuarklardan oluşmaktadır. Elektronlar, atomun çevresinde yer almaktadır (Özgür ve Bostan, 2007). 20. yy'da, atom altı parçacıklar ele alınmış; bunların yük, ömür, dönüş yönü, kararlılık gibi özelliklerine sınıflandırmaları yapılarak; standart bir model ortaya konmuştur. 1968 yılında elektronların protonlarla çarpıştırılması ile oluşan ve kuark adı verilen yüklerin bugün altı çeşit olduğu bilinmektedir. Richard Taylor, Henry Kendall ve Jerome Friedman tarafından ispatlanan kuarklar; "up, down, strange, charm, bottom ve top" olarak bilinmektedir (Külcü, 2016). Peter Higgs ise; 1961 yılında, standart modelin simetrik olmadığını, eğer simetrik olsaydı; modeldeki

parçacıkların kütesinin de olmayacağını ileri sürmüştür. Simetriyi, Higgs alanının bozduğunu ifade etmiştir (Rodgers, 2004). François Englert ve Peter Higgs, 2013 yılında CERN’de, Higgs Parçacığının varlığını kanıtlamışlardır. Bu durum, Büyük Patlama sonrasında bütün parçacıkların kütesiz olduğunu, evrenin soğumasıyla birlikte; Higgs alanının ve Higgs parçacığının evreni kapladığını göstermektedir. Alan ile etkileşime giren parçacıklar kütle kazanmaktadır (Zeyrek, 2010). Evrenin oluşumunun, Higgs parçacığı ile meydana geldiği gösterilmiştir (Topdemir, 2011).

Presokratik dönemde, evren nedir, varlık nedir sorularının cevabı, doğa filozofları tarafından ilk madde adını verdikleri arkhe ile aranmaya çalışılmıştır. Kimi düşünörlere göre arkhe; hava, su, ateş, toprak, kimilerine göre sayı, kimilerine göre atom olarak ifade edilmiştir. Ebû Bekir Râzî ise; atom teorisi ile teolojik olarak oluş sorunsalına farklı bir boyut getirmiştir. Modern ve standart atom modelinden sonra Higgs parçacığının keşfiyle; kainattaki bütün maddelerin aynı atom altı parçacıklardan oluştuğu görölmüştür. Maddenin enerjiye, enerjinin de maddeye dönüştüğü kanıtlanmıştır.

Kaynakça

- Adamson, P. ve Taylor, R. (2007). *İslam Felsefesine Giriş* (Çev. M. C. Kaya). İstanbul: Küre Yayınları.
- Akderin, F. (2018). *Latince Sözlük*. İstanbul: Say Yayınları.
- Akyol, D. (2009). Fen Alanlarında Öğrenim Gören Üniversite Öğrencilerinin Zihinlerindeki Atom Modellerinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, İzmir. Erişim: <https://acikerisim.deu.edu.tr/xmlui/handle/20.500.12397/7228> (20.2.2022).
- Aydoğan, A. ve Aydoğan, S. (2013). *Medical Translation Dictionary*. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınevi.
- Çankı, M.N. (2021). *Büyük Felsefe Lugatı* (Haz. Recep Alpyağıl) (Cilt 2). İstanbul: İz Yayıncılık.
- Frolov, I. (1991). *Felsefe Sözlüğü* (Çev. A. Çalışlar). İstanbul: Cem Yayınevi.
- Gökberk, M. (1961). *Felsefe Tarihi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Hançerlioğlu, O. (1976-1980). *Felsefe Ansiklopedisi* (Cilt 2). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Külcü, R. (2016). “Thales’ten Günümüze Arkhe Arayışı”. *Akademia Disiplinlerarası Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 2 (1), 1-10. Erişim: <https://docplayer.biz.tr/38456122-Thales-ten-gunumuze-arkhe-arayisi.html> (20.2.2022).

- Kranz, W. (1984). *Antik Felsefe* (Çev. S.Y. Baydur). İstanbul: Sosyal Yayınlar.
- Nazima, A. ve Reşad, F. (2018). *Mükemmel Osmanlı Lügati*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Ökten, K.H. (2007). *Aristoteles*. İstanbul: Say Yayınları.
- Özgür, S. ve Bostan, A. (2007). Atom Kavramının Epistemolojik Analizi ve Öğrencilerin Konu İle İlgili Kavram Yanılgılarının Karşılaştırılması. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 2 (3), 214-231. Erişim: <https://docplayer.biz.tr/14242362-Atom-kavraminin-epistemolojik-analizi-ve-ogrencilerin-konu-ile-ilgili-kavram-yanilgilarinin-karsilastirilmesi.html> (20.2.2022).
- Özsoy, S. (2015). “Güneş Merkezli Evren Anlayışı: Kopernik, Kepler ve Galilei Neyi Değiştirdi?” *Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 20, 95-111. Erişim: <https://docplayer.biz.tr/13795310-Gunes-merkezli-evren-anlayisi.html> (21.2.2022).
- Peters, F.E. (2004). *Antik Yunan Felsefesi Terimleri Sözlüğü* (Çev. H. Hünler). İstanbul: ParadigmaYayıncılık.
- Platon (1989). *Phaidon* (Çev. S.K.Yetkin ve H.R.Atademir). İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Platon (2020). *Timaios* (Çev. F. Akderin) İstanbul: Say Yayınları.
- Rodgers, P. (2004). “Peter Higgs: The Man Behind The Boson”. *Physics World*. Temmuz, 2004. Erişim: <https://physicsworld.com/a/peter-higgs-the-man-behind-the-boson/> (20.2.2022).
- Topdemir, H. G. (2011). “Parçacık Fizikine Adanmış Bir Ömür Engin Arık”, *Bilim ve Teknik*. Erişim: <https://docplayer.biz.tr/42019290-Engin-arik-parcacik-fizigine-adanmis-bir-omur.html> (20.2.2022).
- Weber, A. (1998). *Felsefe Tarihi* (Çev. H. Vehbieralp). İstanbul: Sosyal Yayınlar.
- Yıldırım, Ö. (2019). Erişim: <https://www.felsefe.gen.tr/klaudyos-batlamyus-kimdir/> (21.2.2022).
- Zeyrek, M. (2010). “Higgs’i Ararken”. *Bilim ve Teknik Dergisi*, Nisan, 42-45. Erişim: <https://yandex.com.tr/search/?clid=2186621&text=Higgs%E2%80%99i+Ararken&lr=115679&redircnt=1645378000.1> (20.2.2022).

1990 Malatya doğumludur. İlk öğretim ve Lise eğitimini Malatya'da tamamladı. 2011 yılında Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Tarih Bölümünü kazandı. 2015 yılında tarih lisans eğitimini, 2019 yılında “27 Mayıs'ta 1960 Askeri Darbesinin Malatya Basınında Algılanışı” adlı tez çalışması ile Yüksek lisans eğitimini tamamladı. Uluslararası sempozyumlarda sunduğu 5 bildirisi bulunmaktadır. Evli olan yazar 2022 yılında kazandığı Türkiye Cumhuriyeti Ana Bilim Dalında Doktora Eğitimine devam etmektedir.

Uzm. Ömer ACET*

DEMOKRASİ VE İNSAN HAKLARI

Değerlendirme Yazısı

Demokrasi ve İnsan hakları birbirine sıkı sıkıya bağlı bütüncül kavramlardır. Demokrasinin yerleşebilmesi insan haklarına bağlılıkla doğru orantılı iken, insan haklarının olmadığı bir dünyada ise demokrasinin esamesi dahi okunmaz.

Geçmişten bugüne gelen demokrasi kültürü kökleşmiş ve evrensel bir boyut kazanmıştır. 20. Yüzyıldan itibaren demokrasinin bütün dünya ülkelerinde kabul gördüğünü ve siyasal sistemin güçlü bir parçası olarak yer almıştır. 20. Yüzyılın en meşhur demokrasi tanımlarından birini Joseph Schumpeter'in tanımını ele alalım. Schumpeter'e göre; “Demokrasi, bireylerin bir yarışma sonunda halkoyu ile iktidara geldiği siyasal karar alma mekanizmasıdır.” Bu mekanizmada vatandaşın görevi seçimini yaptıktan sonra siyasetin artık kendilerinin değil, seçilen kişinin işi olduğunu kabullenmektir. Demokrasinin yanıltıcı bir görüntüden ileri gidemediği durumlarda yaşanacakları sıralayalım; Seçilmişlerin atanmışlar üzerinde etkili olamadığı, seçmenlerin seçilmişleri denetleyemediği veya seçilmişlerin kamu görevlerini bireysel amaçlar için kullandığı durumlar demokrasi adına kaçınılmaz bir son olarak ortaya çıkmıştır. Bu şartlarda demokrasinin yaşaması mümkün değildir. Ayrıca bilinmesi gereken bir husus var ki oda demokrasi bireysel kararlarla netice alınacak bir olgu değildir. Demokrasi esas esas olarak kollektif kararlarla sonuca giden bir süreçtir. Demokrasinin temel ilkeleri halk denetimi ve siyasal eşitliktir. Demokrasinin anahtar kavramları olan bu kavramlar demokrasiyi diri tutan, sağlıklı ve işlevsel bir şekilde işlemesini sağlar. Bu ilkeler nazarında demokrasinin asıl temsilcisi olan halk, bu sistemde eşit ve etkili oy hakkına sahiptir ve olmalıdır. Bunun yanı sıra ortak kararlar, bireysel iradenin dayatılmasıyla değil, karşılıklı tavizlerle ortaya çıkar. Ortak kararlarda herkesin görüşüne saygı gösterilmesi ve karar alma sürecinde herkese eşit ağırlık verilmesi bireysel otonominin gerçekleştirilmesine imkân verir. Genel bir çerçevede baktığımız zaman demokrasinin herkesin ihtiyaç duyduğu ve daha yaşanabilir

*Doktora Öğrencisi; Uludağ Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Omeracet_30@hotmail.com.

bir dünya için vazgeçilmez bir ilaçtır. Ayrıca demokrasinin özünde sadece bir azınlığa değil, herkese açık olduğu görüşüdür. Demokrasi üzerine kapsamlı çalışmalar yapan Protogoras'ın görüşüne göre; "Demokrasi ve siyasal eşitlik konusunda nalbanttın, zanaatkâra, tüccardan elit kesimlere kadar toplumun her bir ferдинin fikirlerini beyan etmesi ayakları üzerinde durabilen demokrasinin ön şartıdır. Benham'a göre; "Hükümetlerin gerçek ve doğru amacı en çok sayıda kişinin mutluluğu olmalıdır." Aslında bu anlayışa binayen bilinmelidir ki, iktidara gelme ve iktidarda kalma, iktidar sahiplerinin halkı mutlu etmesine bağlıdır. Bu açıdan yaklaştığımız zaman demokrasinin milletlerin kaderini belirleme noktasında ayrıcalıklı ve özel bir yeri vardır. Tam da bu noktada belirli dönemlerde tarih boyunca bazı kültürlerin ve halkların demokrasiye hazır olmamaları, demokrasi ikliminin zayıf kalması gibi etkenler bazı toplumların dayatılan bir yönetim tarzına maruz kalmasını sağlamıştır. Esasen demokrasinin ihtiyaç duyulduğu bu gibi cılız toplumlarda bireyler öne çıkar. Çünkü bireylerin eşit insan onuruna sahip olmaları, kendi geleceklerini belirleme ve ortak faaliyetler de kendi kararlarını alma haklarının tanınmasını gerektirir. Demokrasinin toplumlar için genel faydalarını sıralasak çok yönlü bir listenin ortaya çıkacağı aşikârdır. En önemlisi de bireysel olarak çözümlenemeyecek sorunlar için ortak çözüm arayışı bulunmaktadır. Asıl bilinmesi gereken temel unsur demokratik karar alma mekanizmasında önemli bir yer teşkil eden kavramların doğru bir şekilde uygulanması gerçeğidir. Bu iki temel kavram siyasal eşitlik ve halk denetimi demokrasinin bel kemiği olmuştur. Bu temel kavramlar demokrasinin siyasal düzen içerisinde yerleşmesini sağlar. Demokrasi rejimi sadece diktatörlükler veya otoriter rejimler için değil, bütün siyasal sistemler için geçerlidir. Devletin siyasal düzenlerinde demokrasiye yer vermeleri ve devlet yönetiminde esas kabul etmeleri hukuk devleti olma yolunda ciddi katkıları olmuştur. Demokrasinin vazgeçilmezi olarak kabul edilen beş unsur üzerinde durmakta fayda var. Sırasıyla kişi güvenliği ve özgürlüğü, ifade özgürlüğü Anayasal güvence altına alınmıştır. İkincisi; Yasama, Yürütme ve Yargı organları arasında kuvvetler ayrılığı ilkesinin benimsenmesi. Üçüncüsü; Hükümeti denetleme yetkisine sahip bir temsilci meclisin bulunmasıdır. Dördüncüsü; Sınırlı devlet ilkesinin benimsenmesi ve kamusal alanla özel alanın ayrılması. Beşincisi ise toplum için faydalı olabilecek tek demokrasi kaynağı uzlaşmacı demokrasidir. Demokrasinin tecelli edeceği seçimlerde ortak ya da bireysel çıkarlar seçimin kazanılması veya kaybedilmesinde belirleyici rol oynar. Söz konusu çıkarlar çok önemli boyutlardaysa, kaybedenlerin boyun eğmeme ihtimali vardır. Bu da demokrasinin sonu olacaktır. Söz konusu çıkarların seçmenler için bir anlam taşımadığı durumlarda ise insanlar için doğal olarak oy kullanmanın da bir anlamı kalmayacaktır. Yaşanılması muhtemel bu korkunç tablo, demokrasinin itibarını zedeleyecektir. Bunu önlemek adına demokrasi ve dayanakları olan temel kavramların korunması zaruri bir hal almıştır. İnsan haklarının korunması için demokrasinin en uygun hükümet şekli olduğu gerçeği uygulanması için yeterli bir sebeptir. Sonuç olarak insan hakları demokrasinin vazgeçilmez bir parçasıdır.

Fatma GÖKMEN (AFIAP)

Bartın'ın Ulus İlçesinin bir orman köyünde doğdu. İlk ve orta eğitimini Safranbolu'da tamamladı. 1987 yılında Gazi Üniversitesi İİBF İşletme bölümünü bitirdi. Halen Ankara'da bir Kamu Kuruluşunda çalışmaktadır.

2011 yılından beri fotoğrafı bir yaşam tarzı olarak benimsedi ve kendisini ifade etme aracı olarak kullanmaya başladı.

2015 yılında Anadolu Üniversitesi Fotoğrafçılık ve Kameramanlık Yüksekokulundan mezun oldu.

Karma sergilere katıldı. Ulusal ve uluslararası yarışmalarda ödül ve sergilemeler kazandı.

2022 Yılında AFIAP unvanını aldı.

Fotoğraf Sanatı Kurumu (FSK) ve Sille Sanat Sarayı üyesidir. FSK 2024 yılı Yönetim Kurulu Asil Üyesidir.

Doğa fotoğrafçılığı ile başladığı bu yolculuğa, yaşam, sokak ve grafik ağırlıklı minimal fotoğraflarla devam etmektedir.

Sayın Fatma Gökmen, "Geçim Derdi" adlı fotoğrafının hikayesini Görence dergiye anlattı;

f: Fatma Gökmen

GEÇİM DERDİ

Domates seçerken düşündünüz mü hiç pazara bu domates nasıl geldi? Tohumdan yemekliğe ulaşana kadar üzerine kaç güneş doğdu, kaç kişi emek harcadı? Dalından koparılan domates üzerindeki emek biter mi? Daha kasalanması var, tartılması var! Ordan oraya nakliyesi var.

Nihayetinde sofradan önceki son durak ya manav ya da pazar tezgâhı...

Bir tezgahtar, belki biz uykudayken satacağı ürünü pazara yetiştirmeye çalışıyor olabilir, biz işe ya da okula gitmek için kalktığımızda tezgahını kuruyor olabilir, biz kahvaltıdaiken satış öncesi hazırlıklarını bitiriyor olabilir ve biz evden çıktığımızda pazara uğrayan erken müşterilerine siftah yapıyor olabilirdi.

Akşam olduğunda, hele de hava soğuksa, gün boyu çektiği sıkıntının sona eriş müjdesi gibi algıladığı sebze meyve kasalarından elde edilen odunların ateşi başında soluğu alır. Artık müşteri azalmış, tezgâh toplama zamanı gelmiştir.

Pazarcının yaktığı ateşin etrafa yaydığı ışık evimin penceresinden görüldüğünde fotoğraf makinemi alıp ateşe doğru hızlı adımlarla yürümeye başladım. Uygun bir açıdan deklanşöre bastım.

Pazarcının yüzünde bir umutsuzluk ifadesi yoktu. Belli ki soğuk ortamda gün boyu çalışmasının mükafatı olan yevmiyesini hak etmiş, evinde bekleyen yavrusunun kendinden istediği bir giysiyi ya da bir oyuncak alabileceğinin garantisini elde etmiş bir ifade takınmıştı.

Belki de günlük yaşamın sona erdiği akşamında senin, benim, onun düşündüğünden başka bir şey düşünmüyor da olabilirdi. GEÇİM DERDİ! İşte bu yüzden bu fotoğrafa bu adı verdim.

M. Özcan TARAS

Hereke / Kocaeli doğumlu. A.D.M.M.A (Ankara Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi Yüksek Okulu)' dan 1981 yılında Makine Mühendisi olarak mezun oldu. 2014 yılına kadar özel sektörde çalıştı.

26 Aralık 1989'da KASK (Kocaeli Fotoğraf Sanatı Derneği)'ne üye oldu. 1990 yılında bir dönem KASK Yönetim Kurulu'nda yer aldı.

1990-1997 yılları arasında katıldığı ulusal fotoğraf yarışmasında sergileme ve ödüller aldı.

1997 yılında tekrar KASK Yönetim Kuruluna seçildi. 1998 yılından 2002 yılına kadar 4 yıl KASK'ın Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini yürüttü. 1997 yılında İzmit'te ilk kez Fotoğraf Günlerini başlattı. KASK Saydam Dergisini çıkarttı, temel ve ileri düzey eğitim seminerlerinde eğitmen olarak görevler aldı, yerel ve ulusal ortamlarda düzenlenen fotoğraf yarışmaları seçici kurul üyeliklerinde bulundu.

İzmit Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatrolarının kuruluşunu ve kuruluşundan itibaren sergilenen oyunları beş yıl süreyle fotoğrafladı. Tiyatronun arşiv çalışmasına öncülük etti. Fotoğrafları, broşürler, albümler, afişler, kataloglar ve basında yer aldı. Bu fotoğrafların bir kısmı halen Şehir Tiyatroları fuayesinde sergilenmekte.

2001 yılında Türkiye'de faaliyet göstermekte olan Fotoğraf Derneklerini temsil eden TFDB (Türkiye Fotoğraf Sanatı Dernekleri Birliği) Genel Sekreterliği'ne seçildi.

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu'nun (TFSF) kuruluşunun gerçekleştirilmesi çalışmalarına öncülük etti.

30 Mayıs 2003 tarihinde merkezi Kocaeli olan Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu'nun kurucu başkanlığını yaptı ve Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini 2011 yılına kadar sürdürdü.

Halen fotoğraf çalışmalarını bireysel olarak sürdürmekte.

Kişisel Sergiler

Sahne Işıkları - İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Galerisi Beyoğlu - 20-30 Kasım 1998

İzlerim - Kandemir Sigorta Ofiste Sanat - 2 Kasım 2020-15 Ocak 2021

Bağlarım -VKV Ford Otosan Gölcük Kültür Sosyal Yaşam Merkezi - 20 Aralık 2022-20 Ocak 2023

Kökler - Fotofest 12. Bursa Uluslararası Fotoğraf Festivali - 02-09 Aralık 2022

M. Özcan TARAS **“Serüven” Adlı Fotoğraf Sergisi**

Tanıtım

Değerli sanatsever, dostlar, SERÜVEN sergime hoş geldiniz.

12 parçadan oluşan bu sergim ilk kez 02-09 Aralık 2022 tarihinde Bursa’da düzenlenen 12. Bursa Uluslararası Fotoğraf Festivali’nde izleyicilerle buluştu.

Festivalin konusu olan “Kökler” teması etrafında hazırladığım bu çalışmam diğer sergilerim gibi Ümit Varlı Fotoğraf Hizmetleri’nde Fineart baskı olarak gerçekleştirildi.

12. Fotofest Bursa Uluslararası Fotoğraf Festivali için ürettiğim bu sergiyi hazırlarken, insanlığın yüz binlerce yılda geçirdiği evrim ile yaşanan bu evrimin yatağı olan dünyamızın milyarlarca yıllık var oluşundan yola çıktım. Bu sürecin sonunda da geldiğimiz yerin insanlık ve doğa açısından düşünülmesini ve değerlendirilmesinin izleyiciler tarafından yapılmasını istedim.

Sergideki fotoğraflar sıralıdır ve bu sıra ile soldan sağa doğru izlerken ilk sıradaki metni hatırlarsanız, duygularımı yakalayabilirsiniz.

Fotoğrafların tamamına yakını instagram sayfamda yer almaktadır.

Fotoğrafların ışıklı ekranlarda sadece fikir verdiği, bir vitrin oluşturduğu düşüncesindeyim. Gerçek ürünler ise ancak bir yüzeye basıldığında, bir duvara asıldığında, bir albümde yer aldığıda “fotoğraf”tır ve orada değerlerini bulurlar, bizimle ilişki kurarlar, yarına taşınırlar.

Sizlerden isteğim; sergimi gezerken, sizde bıraktığı etkiyi, şiirlerinize, öykülerinize, resimlerinize, seramiklerinize, heykellerinize yansıtmanız, bıraktığım yerden sizin hayalleriniz ile bir adım daha ileriye taşıyarak yeni üretimlere ışık yakmanızdır. İnaniyorum ki siz de, sizin çalışmalarınızı da aşacak başka çalışmalara ışık yakacaksınız.

Teşekkür ederim.

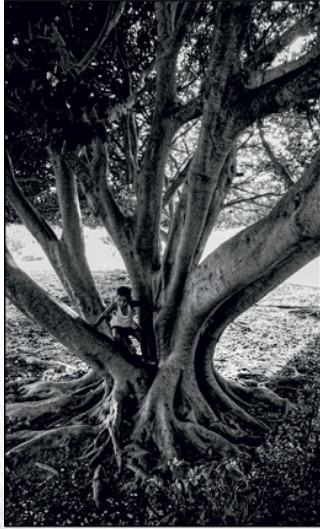
Sevgi ve saygılarımla,

Aralık 2023

SERÜVEN

Fotog-raf Sergisi

ÖZCAN TARAS

Açılış-Kokteyl

18 Aralık 2023 Pazartesi
Saat: 17.30

kqd KandemirSigorta

Leyla Atakan Cad. 11/A İzmit / KOCAELİ
İletişim: +90(262) 325 27 55

OFİST
E /59
SANAT

DÖNGÜ

önce **"su"** vardı,
sonra **"eğrelti"**.
milyarlarca yıl
kimse yoktu,
"köklendiler".

sonra **"homo"** (insan) geldi
"Kökler"e hükmetti.

tahrip etti,
ezdi,
yok etti.

"kökler"ini.

ardından **"Yıkım"** geldi.

on binlerce yıl
sürdü.

bazıları

fark etti,

suyu (**yaşamı**)

tutmak istedi...

başaramadı.

ayaklarının altından

kaydı,

gitti...

sonunda;

sapiens'e (zeki)

koca bir

"hiçlik"

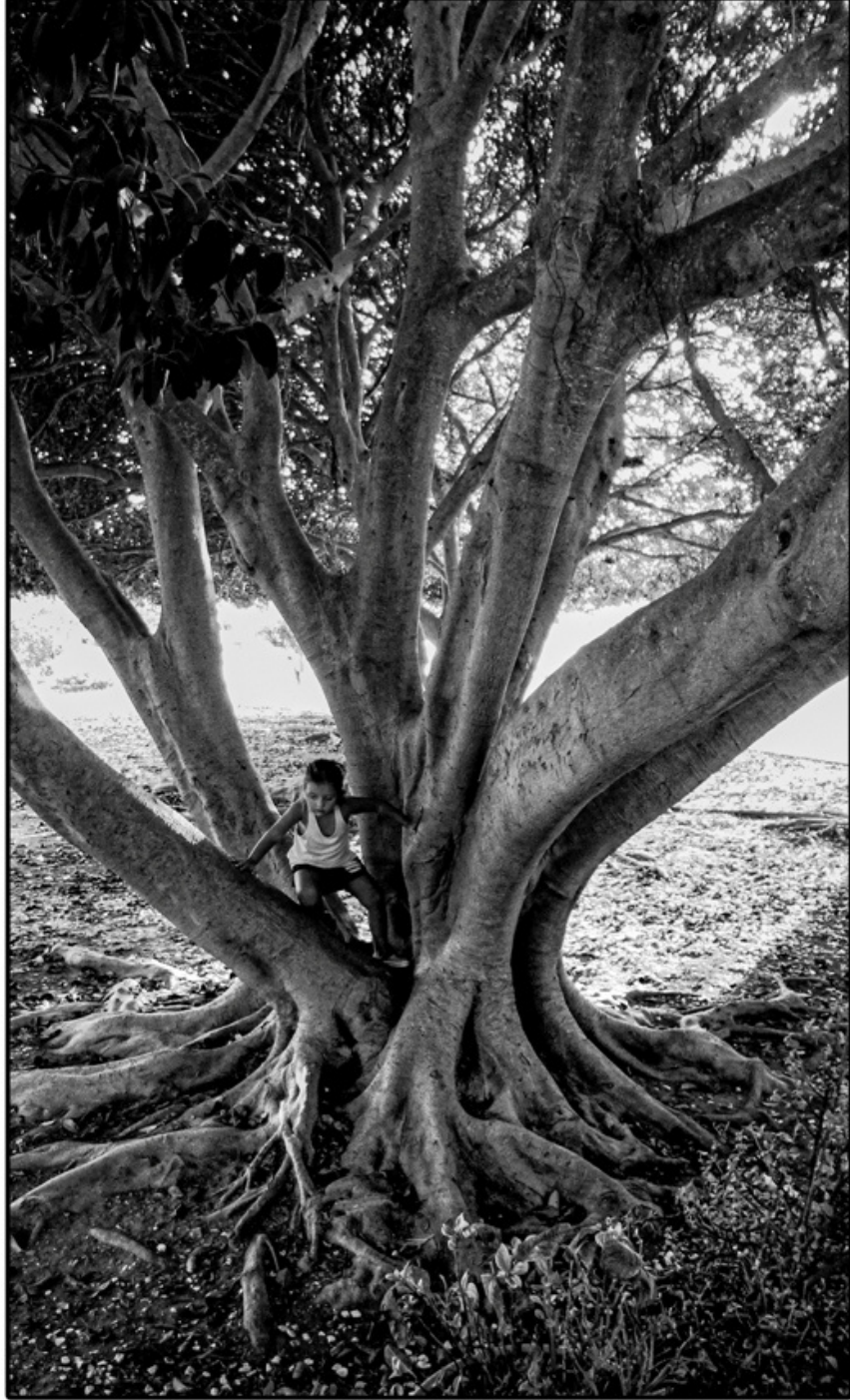
kaldı...

M. ÖZCAN TARAS

M. ÖZCAN TARAS

M. ÖZCAN TARAS

M. Özcan TARAS

M. Özcan TARAS

M. Özcan TARAS

M. Özcan TARAS

M. Özcan TARAS

M. Özcan TARAS

Filiz KÖPRÜLÜ

Filiz Köprülü completed her high school and university education in Ankara. In the ongoing process in 1986, she began to look at photography differently with darkroom and exterior shots. Then she switched to digital photography like everyone else. She worked in workshops such as nature/portrait/editing/light/video editing/street/digital photo processing techniques/local life. "Çamlidere" and "Polatlı", who took part in the project studies, continue their work in every field of the Ankara project. She also took Documentary Seminar training. She is a member of FSK (Institution of Photographic Art), AFSAD (Ankara Association of Photographic Artists), ENFOD (Association of Unimpeded Photography), SSS (Sille Art Palace) and MUFSAD (Muş Photography Art Association) and received the first AFIAP title in 2019. Efiap/lb/PPSA/ GAPU / GPU CR2-VIP 1 / GM.APS / M-NPS and she received Turkey's first national title, COSDIOMAND SUPER. Last title in October 2021 is from Romania HONORARY - HON.CPE. She participated in group exhibitions in Spain / China, Bahrain / France / and Italy.

Eğitim hayatını Ankara'da tamamladı. 86 yılında karanlık oda ve devam eden süreçte dia çekimleri ile fotoğrafa farklı bakmaya başladı. Sonrasında fotoğrafa herkes gibi dijital geçiş yaptı. Doğal/portre/kurgul/Işık gölge/video kurgulsokak/dijital fotoğraf işleme teknikleri yerel yaşam atölye çalışmalarına katıldı. "Yaşayan Çamlidere" ve "Polatlı" proje çalışmalarında yer aldı ve halen "Her yönüyle Ankara" projesinde çalışmaktadır. ENFOD'da halen devam eden "Adım Adım Ankara" Projesinin 2. ve 3. Sezon Koordinatörü olarak projede yer almaktadır. Ayrıca Belgesel Seminer Atölye eğitimi almıştır.

FSK (Fotoğraf Sanatı Kurumu), ENFOD (Engelsiz Fotoğraf Derneği), AFSAD (Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği), SSS (Sille Sanat Sarayı) ve MUFSAD (Muş Fotoğraf Sanatı Derneği) üyesi olup; 2019 yılında ilk AFIAP unvanı sonrası Efiap lb / PPSA / GAPU / GPU CR2-VIP 1 / GM.APS / M-NPS ve 2021'de Türkiye de ilk Ulusal unvan COSDIAMOND-SUPER'e sahip olmuştur. Ekim 2021'de Romanya'dan aldığı unvan HONORARY - HON.CPE dir. İspanya / Çin / Bahreyn / Fransa / ve İtalya'da karma sergilere katılmıştır. Uluslararası yarışmalarda jüri üyeliği yapmıştır.

Youtube: https://youtube.com/channell/UCx_dbqiyVKuAh21Xp3scj7w

Instagram: @flzkpr

Facebook: Filiz Köprülü

Filiz KÖPRÜLÜ
Grafik Fotoğraflar

Gamze CEYHAN

Gamze Ceyhan, Nevşehir’li anne ve babadan, ailenin üçüncü çocuğu olarak Ankara’da dünyaya gelmiştir. Eğitim dönemine burada başlamış, babası Polis memuru olduğu ve doğuda Elazığ’a tayini çıktığından, eğitimine iki yıl orada devam etmiştir. Elazığ’dan İzmir’e taşınmaları çok zor olmuştur, yeni evlerine ve yeni okuluna alışmakta zorlanmıştır. Sonuç olarak eğitimine İzmir’de Şirinyer lisesinde son vermiştir. Annesinin ve babasının aldığı ortak karar ile dikiş-nakış kursuna gitmiştir, ardından stilistik kursuna gitmiş ve ablasının tavsiyesi üzerine bir giyim sektöründe çalışmaya başlamıştır. Yaklaşık dört yıllık çalışma esnasında iş arkadaşı tarafından bir gençle tanıştırılır ve o gençle 1993’te dünya evine girer, 6 yıl ara ile iki çocuk annesi olur. 2014 yılında babasını kaybeder, yıkılmıştır, ailesinden ilk kez bir kayıp yaşanması çok ağır gelmiştir ve henüz bu kaybı kabullenememişken 4 ay sonra ablasının oğlu ve tek yeğenini kaybeder. Bu kayıp aileyi derinden sarsar, bu yaşla başa çıkamayan Gamze Ceyhan doğanın manevi kucagında huzur bulur. Eşi, ablası ve kendisi doğa aşığı olarak güzel bir üçlü oluşturmuş, dağcılık gruplarıyla doğa yürüyüşlerine başlamıştır. Doğadanın güzeliği onu çok etkiler, fotoğraf çekmek ve gördüklerini ölümsüzleştirmek ister; ama bunu telefonla yapmakta çok zorlanır, bunu fark eden eşi kendisine bir fotoğraf makinesi hediye eder. Birlikte fotoğrafçılık kursuna giderler ve temel bilgileri öğrenir, bir yandan da sosyal medyadan paylaşılmış fotoğrafları inceleyerek eğrisini doğrusunu, kurallarını öğrenmeye çalışırlar. Bir doğa tutkunu olarak hep yakın çekim ve manzara fotoğrafçılığına yatkın olmuştur. Eşinin doğa tutkunu olması onun için büyük şanstır. Her fırsatta eşi ile birlikte doğa yürüyüşü adı altında aslında doğadaki canlıları keşfetmeye ve fotoğraf çekmeye gitmiştir. Dolu dolu 8 yıldır amatör bir doğa fotoğrafçısı olduğunu, yaşadığı sürece doğa ve fotoğraf sevdasının hiç bitmeyeceğini dile getirmiştir.

Gamze CEYHAN
“Kelebekler” Fotoğraf Portfolyosu

Gamze Ceyhan

GAMZECEYHAN

GAMZECEYHAN

Gamze Ceyhan

Gamze Ceyhan

Nesrin ATEŞ (AFIAP)

1964 Lüleburgaz doğumlu, evli ve bir çocuk annesidir. Anadolu Üniversitesi İşletme Fakültesi mezunu olup; Serbest Muhasebeci Mali Müşavir olarak çalışmaktadır. 2011 senesinde Ankara Serbest Muhasebeciler Mali Müşavirler Odası'nın (ASMMMO) düzenlediği fotoğraf etkinliğine katılmış ve 2013 senesinde Anadolu Üniversitesi Fotoğrafçılık ve Kameramanlık Bölümünü bitirmiştir. Ankara Fotoğraf sanatçıları Derneği (AFSAD)'nin farklı atölyelerinde eğitim aldıktan sonra, 2014 senesinde AFSAD'a üye olmuştur. 2022 yılında AFIAP unvanı almıştır. Aynı zamanda Sille Sanat Sarayı ve Fotoğraf sanatı Kurumu (FSK) üyesidir.

Yurt içi ve yurt dışında düzenlenen çeşitli yarışma ve sergilere katılmış ve bazı yarışmalardan ödüller almıştır.

Nesrin ATEŞ ***"Su ve Mandalar" Fotoğraf Portfolyosu***

Özlem DİLEK

Ankara doğumludur. Gazi Üniversitesi mezunudur. Öğretmendir. Ankara'da yaşamını sürdürmektedir.

Fotoğrafa 2011 yılında Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği (AFSAD)'nde aldığı temel eğitim kurslarıyla başladı. AFSAD bünyesinde birçok eğitim ve seminere katıldı.

AFSAD ve Fotokolektif üyesidir.

Karma Sergiler

- 2022 Fotokolektif "Nefes sizziniz" Sergisi*
- 2020 Fotokolektif "Nefessiz" Sergisi*
- 2018 Çağdaş Sokak Atölyesi Sergisi, Galeri Çankaya*
- 2017 "Suretler" Fotoğraf Sergisi, ArtAnkara Congressium*
- 2017 Afsad 40. Yıl Fotoğraf Sergisi ÇSM*
- 2017 "Kalan" Fotoğraf Sergisi, Atılım Üniversitesi*
- 2016 Fotoğrafın F leri Az - Çok Fotoğraf Sergisi, ÇSM*
- 2015 "Oluş" Sergisi, ÇSM*
- 2015 Fotoğrafın F' leri Az Çok Fotoğraf Sergisi, ATK*
- 2014 "Fotoğrafta Minimalizm" Sergisi, ÇSM*
- 2013 Doğa Fotoğrafçılığı Atölyesi Sergisi, ÇSM*
- 2012 AFSAD 3. Kur Sergisi, AFSAD*

Projeler

TFSF Memleketimden Görsel Hikayeler "Lastikçi Fatoş " adlı belgesel projesi

"Neco Usta" adlı belgesel projesi

FSK ve Mimarlar Odasının "Ankara'nın Kuleli Yapıları " projesi

Instagram: @ozlemdlk_photography

Özlem DİLEK
“Volendam Pencereleeri” Fotoğraf Portfolyosu

Neşe LÜLEÇ

Eskişehir doğumluyum. İlk ve orta öğrenimimi Eskişehir’de Süleyman Çakır Kız Lisesinde, liseyi Ankara Başkent Lisesinde tamamladım. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İktisat ve Maliye Bölümü mezunu olup; Yüksek lisansımı Gazi Üniversitesi Maliye Bölümünde yaptım. Halen Anadolu Üniversitesi Felsefe Bölümü öğrencisiyim.

Maliye Bakanlığı’nda Vergi Müfettişi, TÜBİTAK’ta mali konularda Başkan Danışmanı, Bütçe ve Finansman Müdürü, Türkiye Bilimler Akademisi’nde Mali Koordinatör olarak görev yaptım.

Resim çalışmalarına 1998 yılında başladım. Ressam Hikmet Çetinkaya ve ressam Lütfü Günay ile atölye çalışmaları yaptım. Ressam Ohan Kiremitçi’den farklı resim teknikleri ve sanatsal teoriler konusunda özel eğitim aldım. “Neşeli Renkler” adlı resim atölyemde resim ve sanat eğitimi verdim.

Eserlerimde renkçi ve empresyonist tarz görülmekte; izleyenlere özgür, rahat, kararlı fırça darbeleri, coşkulu renk kullanımı ve renk geçişleriyle coşku ve mutluluk yaşatmaktadır. Kullandığım renkler neşe, sevgi, aşk, mutluluk, huzur vb. insana özgü duygusal nitelikleri aksettirmektedir.

Yağlı boya, sulu boya, lavi, kara kalem, pastel teknikleri kullanarak ürettiğim eserler ile 9 kişisel sergi, 35 karma sergi, Moskova, Atina ve Paris olmak üzere 3 yurt dışı karma sergi açtım ve 5 canlı performans etkinliği gerçekleştirdim.

Evrendeki her varlığın özel ve tek olduğunun bilinci ile insana, doğaya, hayvanlara duyarlı olup; sosyal projelerde yer almakta ve bu alandaki projeleri desteklemekteyim. Çalışmalarımı Ankara ve Toronto /Kanada’da sürdürmekteyim.

Instagram: @lulecnese

Kişisel Sergiler

- 2008 Teraspark Sanat Galerisi, Denizli
- 2009 Eldem Sanat Galerisi, Eskişehir
- 2009 Bilkent Center Sanat Sokağı RC Art Galeri, Ankara
- 2010 Via Life AVM, Ankara
- 2010 Müni Art Sanat Galerisi, Ankara
- 2010 Bayındır Hastanesi, Ankara
- 2011 Neşeli Renkler Atölyesi Açılış Sergisi, Ankara
- 2012 Neşeli Renkler Atölyesi, Ankara
- 2019 Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ankara

Yurt Dışı Karma Sergiler

- 2007 (Anadolu'dan Esintiler) Atina
- 2007 (Anadolu'dan Esintiler) Moskova
- 2009 (Clouleurs De La Turquie 8) Paris

Canlı Performanslar

- 2007 Armada AVM ,Ankara
- 2009 Rotary Kulübü (Engelliler Yararına) Adıyaman
- 2009 Lösev Yararına, Kuşulu Park, Ankara
- 2009 Akçakoca Kültür ve Sanat Festivali, Akçakoca
- 2010 Akçakoca Kültür ve Sanat Festivali, Akçakoca

Karma Sergiler

- 1999 K.G.M Sanat Galerisi, Ankara
- 1999 TÜBİTAK Feza Gürsey Salonu, Ankara
- 2000 K.G.M Sanat Galerisi, Ankara
- 2000 TÜBİTAK Feza Gürsey Salonu, Ankara
- 2001 K.G.M Sanat Galerisi, Ankara
- 2001 Hazine Müsteşarlığı Sanat Galerisi , Ankara
- 2006 Galeri Valör, Tualden Okula, Ankara
- 2006 Çankaya Belediyesi Çağdaş Sanatlar Merkezi, Ankara (Mülkiyeliler Görsel Sanatlar Sergisi)
- 2006 An Art Sanat Galerisi, Ankara
- 2006 Galeri Valör, Ankara
- 2007 Çankaya Belediyesi Çağdaş Sanatlar Merkezi , Ankara (Mülkiyeliler Görsel Sanatlar Sergisi)
- 2007 Doku Sanat Galerisi, Ankara (Haydi Kızlar Okula Kampanyası)
- 2007 An Art Sanat Galerisi, Ankara (Anadolu'dan Esintiler)
- 2007 An Art Sanat Galerisi, Ankara (Bir Renk de Demokrasi İçin)
- 2007 A.Ü. Mühendislik Fakültesi, Ankara (Renklerin Dili)
- 2007 A.Ü.Tıp Fak.Pediyatrik Moleküler Genetik Ana Bilim Dalı Toplantı Salonu, Ankara
- 2007 Medya Sanat Galerisi, Ankara (Yeni Yıl Resim Sergisi)
- 2008 Çankaya Belediyesi Çağdaş Sanatlar Merkezi, Ankara (Mülkiyeliler Görsel Sanatlar Sergisi)
- 2008 Otistik Çocukları Koruma ve Yönlendirme Derneği, Denizli
- 2008 Bilim Kültür Sanat Galerisi , Ankara (Yaz Karması)
- 2008 ÇAĞSAV, Ankara, (Altı Nokta Körler Derneği Yararına)
- 2008 Sanayici ve İş Adamları Vakfı, Ankara (Kadın Platformu Derneği)
- 2009 Kavaklıdere Bayındır Hastanesi ,Ankara
- 2009 Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği Yararına, Ankara
- 2009 LÖSEV Yararına, Ankara
- 2009 Çankaya Belediyesi Çağdaş Sanatlar Merkezi, Ankara (Mülkiyeliler Görsel Sanatlar Sergisi)
- 2010 İlke Sanat Galerisi, Ankara
- 2010 Fırça Sanat Galerisi, Ankara (Sevginin Ana Renkleri)
- 2010 Ankara Sanayi Odası Sanat Galerisi, Ankara
- 2010 Çankaya Belediyesi Çağdaş Sanatlar Merkezi, Ankara

Neşe LÜLEÇ
Mustafa Kemal Atatürk Resimleri

Neriman ALPAGUT

Newport Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği, Anadolu Üniversitesi İşletme mezunuyum. Pera Güzel Sanatlar Nilüfer Moayeri Atölyesi'nde 4 yıl resim eğitimi görüp mezun oldum. Uzun yıllar IT Yöneticisi olarak çalıştığım bir uluslararası sanayi kuruluşundan emekliyim. Resim yapma tutkuma, IFSAK'ta aldığım eğitimle fotoğrafçılığı da ilave etmiş bulunuyorum. Ardından, Anadolu Üniversitesi Fotoğrafçılık ve Kameramanlık bölümünü bitirdim. Şu an Anadolu Üniversitesi Görsel İletişim ve Tasarım okumaktayım. Çeşitli karma sergilerde yer aldım. IFSAK, BODFAD, SSS ve BODRUM ART üyesiyim.

Neriman ALPAGUT **Resim - Seramik - Mozaik Çalışmaları**

Mozaik Çalışmalar

Kuru Pastel Çalışma

Kuru Pastel Çalışma

DeneySEL Dijital Çalışma

Ahşap Yakma Tekniği (Pyrogrovoire)

Ahşap Yakma Tekniği (Pyrogrovure)

YAZI / ŞİİR

UMUT BİZDE

Yüzümü yakıyor soğuk
Hava umutlu değil bugün
İnce ince ağlıyor yağmur
Sessizce
Biliyorum neye ağladığımı
Ellerim üşüyor
Daha fazla üşümek istiyorum
Titremeliyim
Dişlerim kontrolsüz melodiyi yakalamalı
Aklım oradayken
Unuturum belki seni
Olur mu dersin?
Sen de unutabilir misin beni?
Şimdi yüreğime dolu yağıyor
Yakıp yıkıyor bana sana ait ne varsa
Yapma! Anılarımız bize kalsın diyorum
Onları ilmek ilmek dokuduk
Bu bizim hikayemiz
Dokunmayın ona
Nasıl başarmışız tüm duyguları bu kadar yoğun yaşamayı
Derin bir acı hissediyorum değdikçe vücudumun her bir zerresine,
Şiddetini artırıyor,
Kalbim ağrıyor,
Biliyorum senin de ağrıyor,
Ellerinden tutup çekiyorum seni kendime
Sımsıkı sarılıyoruz,
Aylardır özlemliyiz,
Sanki tek bir vücutta can bulmuşcasına,
Hiç ayrılmamışcasına,
Öylece kalıyoruz.
Biliyorum,
Rüzgar döktü yapraklarımızı,
Dolu vurdu dallarımıza,
Hazan mevsimindeyiz
Üzülme yeniden tomurcuklanır dallarımız
Yapraklarımız yeniden yeşerir
Bahara çiçekleniriz
Yeniden doğarız hiç ayrılmamışcasına...

f: Yelda Akılıgöz / Yapay Zeka

Banu DUMAN

14.1.2024

23. sayfadaki çiçek:

- Sana doğum günümü unutmaz demiştim.

45. sayfadaki çiçek:

- İyi de sen ayın 23'ünde doğmadın ki!

10. sayfadaki çiçek:

- Ben ilkim, beni hiç unutmayacak.

70. sayfadaki çiçek:

- İlk olman ne kötü, baksana dağılmaya başlamış yaprakların.

23. sayfadaki çiçek:

- Onunla tanışmak için gittiği partide heyecandan 23 demişti doğum gününe, bir daha değiştiremedi işte.

45. sayfadaki çiçek:

- Adam, Manisalıyım deyince ben de deyip atladi, neyse ki adam kibardı, beni aldı. İzmirli olduğunu öğrenince nasıl kaçtı ama...

10. sayfadaki çiçek:

- Yillardır buradayım. Hep kitabı açtığımda ilk bana bakar, sanki hâlâ kokum kalmış gibi koklar beni bir de. Geçen gelen misafir, kütüphaneden eline alınca kitabı korktum içinden düşeceğim diye.

70. sayfadaki çiçek:

- Sormayın, ben de henüz tam kurumadım. Eliyle sürekli bastırıyor, hücrelerimdeki sular artık 71. sayfaya geçti. Karanfil kurur mu hiç 500 sayfalık kitabın arasında?

23. sayfadaki çiçek:

- Ben de gonca güldüm, pek güzel de kurudum, hayıflanma artık.

45. sayfadaki çiçek:

- Ayak sesini duydunuz mu siz de..?

10. sayfadaki çiçek:

- Evet, biri geliyor, üstelik gözü bizim kitapta.

70. sayfadaki çiçek:

- Bunun niyeti kötü, diyeyim size, içim kıpır kıpır benim, korkuyorum.

Anneannemin kitaplarını ben alabilir miyim anneciğim? Onların içinde ne güzel notlar yazılmıştır elleriyle, hatta kurutulmuş çiçekler vardır. Aaa, şu Aşk-ı Memnu'nun* ilk baskısı değil mi?

70. sayfadaki çiçek:

- Ben dedim size, eline aldı bile kitabı, sayfaları kurcalayıp duruyor. Bizi tutmaz bu kız, atar çöpe, vefasız torun, ne olacak...

Ah, anneannem benim, özenle koymuş çiçekleri, hatta tam kurumamış bir karanfil var. Aaa, bu, 70. yaş gününde gelen sarı karanfil** değil mi? Üstelik tam 70. sayfaya koymuş. Belki diğer çiçeklerin de sayfalarının bir anlamı vardır, kim bilir. Keşke kuru çiçekler dile gelseydi de bilebilseydim.

23. sayfadaki çiçek:

- Belki dile gelmesem iyidir ufaklık, niye bu sayfadayım anlatsam 10. sayfadaki menekşenin*** yaprakları dağılır sonra.

*Aşk-ı Memnu: Halit Ziya Uşaklıgil'in eseri (ilk baskısı yaklaşık 500 sayfadan ibarettir).

**Sarı karanfil: Sevgiyi ve içten duyguları temsil eder.

***Menekşe: Alçak gönüllülük ve bağlılığı temsil eder.

SENİ HER DUYDUĞUMDA

*Seninle yaşarım gün boyu
Dinlerken sessizliğin yankısını,
Sabrederdim hiç konuşmadan
Sabahın nemi giderir susuzluğumu
Seni her andığımda...*

*Göğsüme konan kızılgerdan
Çalılıklar arasında ötüp duruyor,
Yeni düşüncelerdir sanki duygularım;
Az okunmuş şiirlerdir dudak izin
Seni her duyduğumda...*

*Hasan ATABAŞ
Çığlık Çığlığa Bir Dünya
(Nisan 2018)*

f. Işıl Boyacıoğlu

KUR SOFRAYI

*Kur sofraları arkadaş
Aç sohbetleri yavaş yavaş
Ne çadırında ne yemeğinde gözüm
O sohbet var ki o sohbet iki gözüm
Dilden dile gönülden gönüle
Dolaşırız dünyayı
Uçmadan yükseliriz göklere
Ne ben benim ne sen sensin
Kâinatı alırız karşımıza
Kâh ağlarız kâh güleriz
Karıncalar çalışır ayağımızın altında
Arılar böler lafımızı
Diycekleri var besbelli
Aradıkları coşku ruhumuzda saklı
Doğmadan duyarız bebeğin sesini
Öyle her gün olmaz
Biriktirmek lazım sözleri
Aydan aya yıldan yıla
İki kadeh iki lokma
Arkadaş sofrayı kurmayı unutma*

Işıl BOYACIOĞLU

VEDA

*Eskimiş heveslerim
Solmuş renklerim
Küllenmiş aşklarım
Keşkelerim var benim.*

*Küf tutmuş anılar asılı
Duvarların dili olsa da konuşsa
İnce ince işlenmiş oya gibi
Vazgeçilmiş kabullenmişliklerim var benim.*

*Hepsini özenle yüreğime kilitledim
Erken gitmelere hazırım
Belki bir ilkbahar
Belki de benim için bir son/bahar.*

Mine DÖNMEZ ÖLÇER

11.1.2024

f: Yelda Akıllıgöz / Yapay Zeka

AYRI AYRI

*Neylesin bu dünyayı garip sensiz
Dilin söylese de nefesin bensiz
Yaşadık işte sen bensiz ben sensiz
Yollar ayrı ayrı hasret ayrı ayrı.
Cennet bu dünya yârini bulana
Cehennem de burada düşünce ahu zâra
Yanma boşuna divane gibi aşkın nârına
Ateş ayrı ayrı köz ayrı ayrı.
Bil ki deli gönlüm başına gelen haktır
Sen bugünlerde ararsın, o yarınlardadır
Menzili bilinmez belki şikardır
Yay ayrı ayrı ok ayrı ayrı.*

Dr. Murat AYDIN

f: Nihal Mavi - Kocaeli, Sekapark, Ocak 2024

*Bir dost çıka gelir.
İşte dersin yaralarımın merhemi,
Derdime deva yegane insan.
Bazen beklenmedik zamanda da bir sevi geliverir.
İşte dersin hayatım boyunca aradığım diğ er yarım.
Bazen de farkında olmazsın bile, değ erini anlamazsın.
Yollarınız kesiş ir birçok kez,
Ama gözler bir türlü kavuş amaz.
Çünkü göremezsın,
Kör olur gözler, lal olur diller.
Sonra yine beklenmedik bir anda
Hafifçe dokunur eller.
İçkinin verdiği keyifle cesaretlenirsın.
Ama yine uzaklaş ırsın düş ersın yollara.
Yalnızlığ ın sana eş lik eder.
Bahar olur kış .
Gönlün çekilir kış uykusuna.*

*Nihal MAVİ
Ankara 2017*

KAMER AYI

Yaşamın katreli belbüken anlarında
Karşıda durur o greni kırık manzara
Ellerimin kavsinde okşarken sonbaharı
Bir görünmez meltem gelir üsütür çehremi
Mevsim kışa döner talepler ayaza
Beklerim belki şimdi belki ileride bir gün
Hiçbiri olmaz oysaki çarkı kırık anlarda
Bileşenlerinden hiçlik çıkan karmaşalı yangınlarda
Elimde kuluçkaya yatar ötesi
Satırlar revnak bir bilmecedir manzara doludizgin
Gren yağar görüntüler üstüne siyah beyaz fitiller
Olmayanı ararım ufukta siyah leke şimşekler ters köşe
Karanlığın yalazında çalışır almaçlarım duyumsal algı duraklarında
Kaç sefer yeniden tazelenir gelgitler içimde kapanan tsunami
Seni ararım saatlerin sormacı anlarında ansızın olurum yolcu
Ara durakların inilmez akışında bir daha bir poz daha düşünürüm
Ansızın gölgeye batınca düşünceler göverir bir görüntü
Hülyalı çarpıcıların algısı kırık düzleminde asan ben olurum
Dört mevsim bu an denen o siyah beyaz greni kırık senfoniyi
Yazıyorum anlamın yol ağızlarında ışıkların kırmızı sustuğu anda
Parmaklarımın ucunda komşu parmaklar ne desem dönüşür yazıya
Bir kamera bir dost iki dünya bu alem gözlerimin kamerayında
Ağrılı zonaların sinirsel yol ağında bir görüntü bu sayı
Diğer görüntülerin artçısı
Aslında yazılan sensin burada asılan hülyalı bakışların
Greni tam yokuşlarında anıların dar boğazında bir asan
Soyutu anlamları yorumlayan ufkun boğa alevi yamacında

GERÇEKÜSTÜ KENT RESMİ..

bir bardak çay içer gibi mutlu isek bu iyi
sözgelimi dağlara gitsek menekşeli
gözlerin uzaksa ellerin yakın olsun bari
kış geliyor artık güneşi biriktirelim gözümüzde
benimle konuş akşam üstleri öpülmeyi bekle
yapraklar düşer otobüsler yine gider
avuçlarını gizleme gözüksün çizgileri
her mavi gökyüzü evlerde sanki birbirlerine bakardı insanlar
karafatma bile siyahını sonbahara boyardı
kalbim gülerdi sanki
bu kentin kibrit kutusu evlerinde suskunlar dolu
kalabalık içinde yeniden doğan umutlarım
zeytin ekmek yer gibi geçen günler
yokuş aşağı gibi giden ayaklarım gibi aceleci
üstelik gökkuşağı sıradağların üstünde
yaz bitiyor yedi koldan
açıp ellerimizi güneş tutalım
siz de biz de onlar da hepiniz hepiniz
iri bir top gibi bütün kent hamur olsun
açın son ses türküleri damların üstüne çıkın
gürçeşme kale sırtlarından yollara doğru
düzensiz sevin hayatı bu otobüsleri trenleri tabelaları
kahvelere girmeyin yaz bitiyor
korkmayın böceklerden kış onlara da geliyor akşamüstleri
çocuklar salçalı ekmekle kediler ile koşsun
yol kenarları yeşil her çeşit otlar yine var
ucuz da olsa temiz giyinin ağaç kenarlarında
hadi hadi sallamayın omuzlarınızı
Kemeraltı mutsuz kalabalıklar ile sokakları pideli
lağım kokuları rüzgar bekler uçuşan tozlar hepimize
sesler ne der anlaşılmaz bol kafa, kol, dudak, bacak
Karşıyaka denizli bir vapur düdüğü
bol sevdalı dalgalı mektuplu martılı kanat kanat
yüksek evler camcı için büyük sorun
aynalar sırı dökülmüş
sevdalar sokakta paspas
yıldızlara merdivenle çıkılmaz
çocuklar okuldan döner yüzleri adam sanki
neonlar vurmaz kara ellere camlar üşüsün sıcakta
görmüş geçirmiş ne insanlar ellerinde çiçekler
bir akşam susup konuşsam da yıldızlar parka dökülse
kediler para cüzdanları ile yağmurda
ben şehrin kenarlarında dolaşıyorum, başımda maviler..

Turhan KA.

4 Ekim 2022 /Buca

GENDÜME

Yine bir yılın sonu, bir sonraki yılın da başlangıcı yaklaştı. Kaç kez bu yoldan geçtin sen? Birçoğunun farkında bile değildin. Oysa her geçiş seni biraz büyüttü ve biraz da mutlak sona yaklaştırdı.

Belki de arkandaki yol, önündeki yoldan çok daha uzun. Arkandaki yola bir bak! Neler neler yaşadın! Neler neler bıraktın ve kimler kimler terk etti seni. Elinde olmayan bir güç seni buralara taşıdı ve artık geriye dönme şansın hiç yok. Şimdi keşkelerin ve iyikilerinle yüzleş. Bu yolda yalnız değildin. Senden önce, senden sonra ve seninle yola çıkanlar hep birlikte aynı yöne ilerlediniz. Pek çoğu bu yarışı bilerek veya bilmeyerek terk etti. Sen devam edenlerdensin. Peki bu iyi mi? İşte bu sorunun cevabını şimdiden bilemezsin! Sen sadece sana çizilen yolda Yüce Güç sana Dur! deyinceye kadar ilerleyeceksin. Belki yürüyerek, belki koşarak, belki de sürüne sürüne! İşte bu hallere hazır olman gerekir ve sen ne yapacağını bilmiyorsun. Bunun için sıkma canını. Çünkü hiç kimse önündeki yolu nasıl aşacağını bilemez. Zaman içinde kimsenin bilmediği iyi kötü sürprizler vardır. Bazen ayağına taş değer, bazen boşluğa basarsın, bazen uçar bir dala konarsın, bazen de sağlam olur adımların; bastığın yeri görür, gördüğün yere basarsın. Bu yol tamamlanıncaya kadar yapman gereken; iyiyi umut etmek, kötüye hazır olmak ve eninde sonunda bu yolun biteceğini bilmektir. Heybeni elinden bırakma, içinde sana ait olanları ihtiyacı olanlarla paylaş. Arka cebinde mutlaka bir umut taşı. En çaresiz olduğun anlarda ona tutun. Bunca yıl yaşayıp da gördüklerinin gerçek ve kalıcı olduğunu düşünüyorsan yazık sana! Bak! Şu konuda haklı olabilirsin. Belki gördüklerin geçek ve kalıcıdır. O zaman şunu sorman gerekir kendine; evren gerçek ve kalıcı olsa da sen gerçek misin? Sen kalıcı mısın? Doğru cevabı verdiysen eğer zamanını boşa harcama. Yaptığın her şeyin olumlu bir anlamı olsun. Yaşadığın sürece yaşamındaki bütün boşlukları, iyilik, güzellik ve mutlulukla doldur. Kalan gücünle gördüğün çapakları temizle. Sadece önüne değil, görebildiğin en uzak noktalara odaklan. Senden sonra bu yoldan geçecekler için ışıklı uyarı levhalar as. Belki bu ışığın senden geldiğini kimse bilmeyecek. Ama sen arkanda bıraktığın aydınlığın ne işe yaradığını hep bileceksin...

Ulviye KARA AKCOŞ

Aralık 2023

ANADOLUYUM

Ben Anadoluyum

Anayım

Ankaralıyım.

Atatürk'ü Ankara'da karşılayan seymenlerdenim

Gençlik Parkı'nda Recep'in çay bahçesinde çay içmekteyim

Ankara Kalesi'nde Pirinç Hanı, Çengel Hanı, Sulu Hanı gezmekteyim

Ben Anadoluyum

Anayım

Ankaralıyım.

Toroslarda yürüğüm

Tekir Yaylası'nı, Ceylan Pınarı'nı, Anamur Kalesi'ni gezmekteyim

Kız Kalesi önünde denize girmekteyim

Manavgat Şelalesi'nde

Salkım söğütten soğuk suya atlayan

Oğlumu seyretmekteyim

Ben Anadoluyum

Anayım

Ankaralıyım

Fethiye'nin Ölüdeniz'i, Dalyanı, Göçeğim

Marmaris'te çam balı

Bodrum'da Halikarnasım.

Burada benim Gümbetim, Orta Köyüm, yel değirmenim

Ben ANADOLUYUM

Anayım

Ankaralıyım

Datçalıyım, Didimliyim, Kuşadası'nda Kuştur Tatil Köyü'nde

Ayvalık'ta Şeytan Sofrasındayım

İzmir'in Kadife Kalesi'ne çıkmakta

Urla'dan Çeşme'ye doğru yol almaktayım

Ben Anadoluyum

Anayım

Ankaralıyım.

Bursa'nın şeftalisi, Uludağ'ın karı

Manisa'nın üzümü

Aydın'ın EFESİ, Uşak'ın halısı, Denizli'nin horozu

Pamukkale'nin şifalı suyu

Eskişehir'in lüle taşı

Kütahya'nın çinisiyim.

Dumlupınar'da düşmanı kovan benim

Çanakkale'nin geçilmez sularında

Anadolu vapuruyla Gökce Ada'ya geçmekteyim
Taş dibekte dövülen kahvesinden Türk kahvesi içmekte
Dağlarına çıkıp o güzelim doğayı seyretmekte
Bağlarında bademler yemekteyim
Geliboludayım şehitler diyarında
Bize bu vatani bırakanlara dua etmekte
Onlara layık olamadığımız için özür dilemekteyim
Tekirdağ'ın boğma rakısı
Edirne'de o muhteşem Selimiye Camisi'nde
Mimar Sinan'a dua etmekteyim.
Ben Anadoluyum
Anayım
Ankaralıyım.
İstanbuldayım, dünyanın en güzel şehri
Bütün düşmanlara inat
Topkapı sırtlarından boğazı seyretmekteyim
Beyazıt'tan Kapalı Çarşı içinden
Eminönü'ne inmekte orada balık ekme yemekteyim
Eminönü'nden vapura binip boğaz turuna gitmekteyim
Beylerbeyi Sarayı'nın ihtişamını görmekte
Boğazın iki yakasına yapılaşma izni verenlere
Hakkımı helal etmemekteyim.
İstanbul Bolu arasında sanayileşmekte
Bolu'da Köroğluyum.
Ben Anadoluyum
Anayım
Ankaralıyım
Çelebi misali şehir şehir gezmekteyim
Zonguldak'ta kara elmas, Karabük'te demir çeliğim
Sinop'ta birçok aydının yattığı zindanlardayım
Amasya'nın elması, Giresun'un fındığı, Trabzon'un yağtım
Rize'nin çayı, Gümüşhane'nin kuşburnu
Bazen coşan Harşit Çayıyım.
Ta Artvin'e uzanıyorum Karadeniz'in çilgin sularında
Kars'ın kalesi, Iğdır'da ovayım
Sarıkamış'ta donan benim
Erzurum'da Dadaş, Kara Fatmayım
Malatya'nın kayısısı
Çorum'un leblebisi
Tokat'ın yaprağı, Yozgat'ın arapaşı
Çankırı'nın keşkeği
Kastanmonu'nun sarımsağı, Şerife Bacısı benim
Ben Anadoluyum

Anayım

Ankaralıyım

*Adıyaman'ın Nemrut Dağı, Mardin'in taş eviyim.
Hakkari'nin eteğinden sümbül dağınyı seyretmekteyim*

Şırnaklıyım, Cizreliyim, Batman'da petrol

Diyarbakır'da çiğ köfte

Urfa'da biçli köftelyim.

Gaziantep'te baklava, Antepfistiğı

Kahramanmaraş'ta dondurmayım

Adana'nın pamuk tarlastı

Nevşehir'in şarabı, Avanos'ta testiyim

Kırşehir'de Hacı Bektaş

Sivas'ın Pir Sultanı, AŞIK VEYSELİ

Konya'nın Mevlanası

Ankara'nın Hacı Bayramıyım

Kayseri'de pastırmayım, Karadeniz, Akdeniz, Ege deniziyim

Van'da Van Gölü, Ankara'da Tuz Gölüyüm

Bitlisim, Bingölüm, Muşum, Tunceliyim

Fırat'ın delifişek delikanlısı

Sakarya'nın nazlı geliniyim.

Çoruh'ta çağlayan suyum

İzmir'de düşmanı denize döken benim

Isparta'da gül

Burdur'da gölüm.

Afyon'da çıkan mermer taşıyım

Mezar başıyım.

Ben Anadoluyum

Anayım

Ankaralıyım

Ankara'da batmayan güneş

ANITKABİR benim.

Zeliha ALTINDAL

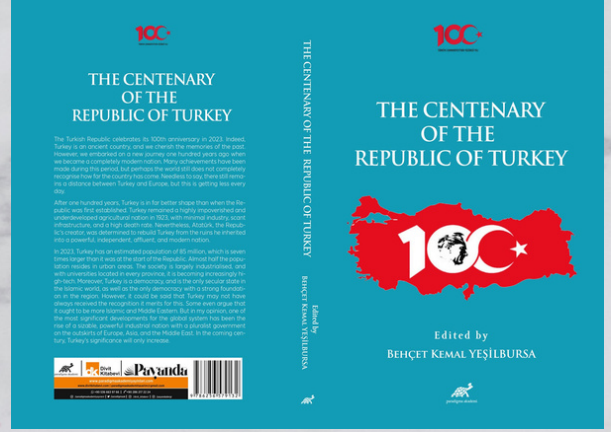
16.6.2001

DERGİ, KİTAP, YAZAR

Yüksek Mimar Ali KURAL
Prof. Dr. Deniz ÇALIŞ KURAL
Fotoğrafçı David SUNDBERG

Prof. Dr. Behçet Kemal YEŞİLBURSA

Prof. Dr. Serdar ÖZTÜRK

Dr. Ecz. Yelda AKILLIĞÖZ

ANKARA'DA SANAT

<https://lakonser.com/etkinlikler/>
<https://cermodern.org/etkinlikler.html>
<https://soadaankara.ktb.gov.tr/tr/>
www.kulturyolufestivalleri.com/

